

PŘEDMĚT „HRA NA KLAVÍR JAKO CLIL“: REPLIKACE NA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLE TIŠNOV

THE SUBJECT “PIANO PLAYING AS CLIL”: REPLICATION AT THE PRIMARY ARTS SCHOOL IN TIŠNOV

Zdeněk Vašíček¹

¹ Základní umělecká škola Tišnov

Abstrakt

Internacionalizace přináší otevřený prostor pro metodu CLIL a cizojazyčnou komunikaci i na české základní umělecké škole (dále jen „ZUŠ“). Od roku 2000 probíhá na ZUŠ Tišnov individuální výuka předmětu „hra na klavír jako CLIL“. Cílem bylo ověřit možnosti takové výuky. Ve školním roce 2022/2023 výzkumný vzorek tvořilo 5 žáků s angličtinou, všichni s výraznou (i cizojazyčnou) studijní podporou rodiny. Hlavní otázka zněla: „Je integrace v CLIL vhodná pro mé žáky?“ Ono „vhodná“ jsem specifikoval na dvě oblasti: a) „zajímavá“ a b) „snadná“. Výsledky dotazníku na úrovni vždy 4 bodů (= SPÍŠE ANO) Likertovy škály opět potvrdily předchozí výsledky. Hlavní závěr zněl: integrace v CLIL se zdála být pro žáky zajímavá a zároveň snadná. Bylo by tedy vhodné v ní pokračovat i v budoucnu a nabídnout ji (jako cizojazyčnou praxi) dalším žákům. Komplexní evaluaci CLIL na ZUŠ Tišnov lze považovat za nejbližší úkol do budoucna.

Klíčová slova: hra na klavír, základní umělecká škola, internacionalizace, CLIL, evaluace

Abstract

Internationalization brings an open space for the CLIL method and foreign language communication at the Czech primary art school (hereinafter referred to as “PAS”). Since 2000, individual lessons of the subject “piano playing as CLIL” have been taking place at the PAS in Tišnov. The aim was to verify the possibilities of such teaching. In the 2022/2023 school year, the research sample consisted of 5 pupils with English, all of them with significant (including foreign-language) study support from the family. The main question was: “Is integration in CLIL

suitable for my pupils?" I specified the "suitable" in two areas: a) "interesting" and b) "easy". The results of the questionnaire at the level of 4 points (= RATHER YES) of the Likert scale again confirmed the previous results. The main conclusion was: the integration in CLIL appeared to be both interesting and easy for the pupils. It would therefore be appropriate to continue it in the future and offer it (as a foreign language practice) to other pupils. The comprehensive evaluation of CLIL at the PAS in Tišnov can be considered as the next task for the future.

Keywords: *piano playing, primary arts school, internationalization, CLIL, evaluation*

1 ÚVOD

Na ZUŠ Tišnov jsem ve školním roce 2022/2023 pokračoval v individuální výuce předmětu „hra na klavír jako CLIL“ (s komunikací v angličtině nebo němčině) s 10 novými žáky. Žáci si sami pro 1 vyučovací hodinu vybrali počet nových slov cizojazyčné odborné slovní zásoby: 3 až 15 pro 1 vyučovací hodinu, což (ideálně) činí souhrnně 105 až 525 pro 1 školní rok.

2 TEORIE

Český vzdělávací systém se přizpůsobuje požadavku internacionalizace (srov. Fryč, et al., 2020, s. 18), jednojazyčný koncept školství je třeba překonat (srov. Burwitz-Melzer, et al., 2016, s. 231).

Vzniká otevřený prostor (i) pro metodu CLIL (srov. např. Inspiring innovation in language education: changing contexts, evolving competences, 2019, s. 9). „Klíčovým pojmem ... je komunikace, pro niž je charakteristická autenticita“ (Janíková, et al., 2011, s. 17). Z mezinárodních (světových) jazyků v současnosti má největší význam angličtina – hlavní lingua franca (srov. Průcha, 2010, s. 73–74).

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

Výzkumný vzorek tvořilo 5 žáků (všichni s angličtinou), kteří za sebou již měli nejméně jedno pololetí předmětu „hra na klavír jako CLIL“. Byli různého věku (medián 11 let), navštěvovali základní školy nebo gymnázia a všichni měli

výraznou studijní (i cizojazyčnou) podporu rodiny. Hlavní otázka mého smíšeného (= kvantitativně-kvalitativního) výzkumu zněla: „Je integrace v CLIL vhodná pro mé žáky?“ Ono „vhodná“ jsem specifikoval na dvě oblasti: a) „zajímavá“ a b) „snadná“. Jako hlavní výzkumnou metodu jsem uplatnil dotazník s jedenácti položkami a pětistupňovou Likertovou škálou (administrován v únoru 2023). Vedlejší výzkumnou metodou bylo mé zúčastněné pozorování žákovské komunikace v angličtině.

4 VÝSLEDKY

Hlavní otázka zněla: „Je integrace v CLIL vhodná pro mé žáky?“ Výsledky dotazníku na úrovni vždy 4 bodů (= SPÍŠE ANO) Likertovy škály opět potvrdily předchozí výsledky od roku 2000 (srov. Vašíček 2013, Vašíček 2017, částečně Vašíček 2023). Zúčastněné pozorování odhalilo různou úroveň cizojazyčné – receptivní či produktivní – komunikace žáků: ti mladší kolem A1, ti starší kolem B1 až B2 dle SERRPJ.

5 ZÁVĚRY A DISKUSE

Hlavní závěr zněl: integrace v CLIL se zdála být pro žáky zajímavá a zároveň snadná. Bylo by tedy vhodné v ní pokračovat i v budoucnu a nabídnout ji (jako cizojazyčnou praxi) dalším žákům. Nadto: předmět „hra na klavír jako CLIL“ na ZUŠ Tišnov komplexně evaluovat jako řádný vzdělávací program. Diskutovat lze úpravu tříjazyčných CLIL-slovníků na sedmijazyčné.

6 LITERATURA

- Burwitz-Melzer, E., et al. (Eds.) (2016). *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. A. Francke Verlag.
- Fryč, J. (2020). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. MŠMT. https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf
- ECML. (2019). *Inspiring innovation in language education: changing contexts, evolving competences*.
- Janíková, V. (2011). *Metodologické otázky výzkumu výuky cizích jazyků*. Masarykova univerzita.

Průcha, J. (2010). *Interkulturní komunikace*. Grada.

Vašíček, Z. (2017). CLIL at a Czech primary arts school. In: I. Cimermanová & M. Sepešiová (Eds.), *Výzvy2017: Súčasné výzvy vo vyučovaní jazykov: ako ďalej? Zborník príspevkov (2. časť)*. SlovakEdu (s. 76–86). <https://www.slovakedu.com/conferences/conferences-2017/vyzvy2017/publikacie/>

Vašíček, Z. (2013). Hra na klavír jako CLIL: Pokračující vícejazyčná implementace na ZUŠ. In L. Círús (Ed.), *Efektivita vzdělávání v proměnách společnosti: Sborník příspěvků 21. celostátní konference ČAPV [CD-ROM]*. Univerzita J. E. Purkyně (s. 390–396). <https://capv.cz/wp-content/uploads/2020/01/vasicek.pdf>

Vašíček, Z. (2023). *Kognitive Lernzieltaxonomie nach Bloom in drei Sprachen (Deutsch, Englisch, Tschechisch): Blattspiel im Klavierunterricht an der Grundschule für Kunst in Tischnowitz*. Diplomová práce. Masarykova univerzita.